

«Mottakernavn»

«KONTAKT»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Gry Gasbjerg Engemyr, 37 01 75 44

Høring av verneforslag for opprettelse av syv verneområder og utvidelse av fire eksisterende verneområder i Agder

Statsforvalteren i Agder sender med dette ut forslag om vern av Morkheia naturreservat i Gjerstad kommune, Skorsfjell naturreservat og utvidelse av Heddeviksfjell naturreservat i Bygland kommune, Steinsfjell naturreservat i Lyngdal kommune, Helvedesdalen naturreservat og Revsdalen naturreservat i Lindesnes kommune, Ruafjødd og Viådalen naturreservat i Valle kommune, Einfasura naturreservat i Hægebostad kommune, utvidelse av Nedre Timenes naturreservat i Kristiansand kommune, utvidelse av Skiftenes naturreservat i Grimstad kommune og utvidelse av Urdvatn og Kallingshei naturreservat i Åmli kommune på høring, jf. naturmangfoldloven § 43. Alle områdene er tilbudt staten gjennom ordningen med frivillig vern av skog.

Frist for å komme med innspill til verneplanen er satt til 30.09.2021.

Bakgrunn

Gjennom nasjonale målsettinger og internasjonale avtaler har Norge forpliktet seg til å ta vare på vårt biologiske mangfold. Om lag halvparten av artene på den norske rødlista er knyttet til skog. Vern av skog er derfor et viktig virkemiddel for å stoppe utryddelsen av biologisk mangfold. Frivillig vern innebærer at skogeiere tilbyr staten vern av egen skog. Prosessen skjer i et nært samarbeid mellom Norges skogeierforbund og miljøvernmyndighetene. Etter at staten har mottatt et tilbud vil miljøvernmyndighetene vurdere området basert på naturfaglige registreringer av vernekvaliteter. Dersom resultatet fra registreringene tilsier at det er aktuelt å fremme et verneforslag for området, vil det bli gjennomført forhandlinger med grunneierne om avgrensing, verneforskrift og økonomisk erstatning for området. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene gjennomgår verneplanforslaget saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven.

Naturfaglige registreringer

Naturfaglige kvaliteter og verneverdier i de foreslåtte naturreservatene med utvidelser er blitt kartlagt på ulikt tidspunkt. Den nordlige delen (Ytre Vemestad) av det foreslåtte Steinsfjellet naturreservat ble kartlagt i 2020, samme år ble også forslaget til Ruafjødd og Veiådalen naturreservat (kartlagt som Bjørnarådalen), forslag til Revsdalen naturreservat og Helvedesdalen naturreservat kartlagt. Kartleggingen av natur- og verneverdier i områder tilbudt for frivillig vern i

2020, ble gjennomført av Rådgivende Biologer. Biorehab Klepsland kartla forslag til Einfasura naturreservat, Skorsfjell naturreservat, forslag til utvidelse av Heddeviksfjell naturreservat, forslag til utvidelse av Skriftenes naturreservat samt resten av forslaget til Steinsfjellet naturreservat i 2021. I 2021 kartla Dokkadeltaet nasjonale våtmarksenter forslaget til Morkheia naturreservat. Forslaget til utvidelse av Urdvatn og kallingshei naturreservat ble kartlagt av Asplan Viak. Forslaget for utvidelsen av Nedre Timenes naturreservat ble kartlagt av Biofokus i 2007. Faktaark for dette skogsområde er publisert i skogdatabasen NARIN (<https://biofokus.no/narin/>). Verdiene er beskrevet i forbindelse med Miljødirektoratets kartleggingsprosjekt «Frivillig vern».

Verneverdiene i de foreslåtte nye verneområdene er knyttet til bekkekløfter og skogtyper som rik edelløvskog, herunder den rødlistede skogtypen lågurdelløvskog og rasmark-lindeskog og gammel eikeskog og gammel lavlandsblandingskog. Grunnleggende informasjon om verneforslagene finnes i tabellen under.

Naturreservat	Kommune	Areal i daa (utv.)	Areal i daa (totalt)
Morkheia	Gjerstad		1028
Skorsfjell	Bygland		376
Ruafjødd og Veiådalen	Valle		2717
Einfasura	Hægebostad		374
Revsdalen	Lindesnes		312
Helvedesdalen	Lindesnes		51
Steinsfjell	Lyngdal		462
Heddeviksfjell (utv.)	Bygland	158	
Nedre Timenes (utv.)	Kristiansand	24	1880
Urdvatn og Kallingshei (utv.)	Åmli	445	34 419
Skiftenes (utv.)	Grimstad	541	1251

Verneprosessen

Statsforvalteren i Agder meldte oppstart av verneprosess for to av de foreslåtte skogreservatene; Revsdalen og Ruafjødd og Veiådalen, den 28.02.2022. De resterende foreslåtte skogreservater ble sendt på oppstart 22.03.2023. Oppstartsmeldingene ble sendt ut til grunneiere og øvrige direkte berørte parter; deriblant Gjerstad kommune, Grimstad kommune, Bygland kommune, Hægebostad kommune, Lindesnes kommune, Kristiansand kommune, Valle kommune, Åmli kommune, Agder fylkeskommune samt andre aktuelle lokale lag og foreninger. Melding om oppstart av verneplanarbeid ble annonsert i Agderposten, Fedrelandsvennen, Grimstad adressedidende, Setesdalsdølen, Lista24 og Aust-Agder Blad.

Det er gjennomført taksering på ti av de elleve områdene som nå foreslås lagt ut på høring. Rufjødd og Veiådalen naturreservat er planlagt befart og taksert i sensommeren 2023. Innspill til oppstartsmeldingen er oppsummert og kommentert av Statsforvalteren i det vedlagte utkastet til verneplan for områdene. Verneforslaget sendes nå på høring etter avtale med Miljødirektoratet.

Etter høringen vil høringsuttalelsene bli vurdert opp mot konfliktgrad og mulige løsninger for området. Statsforvalteren vil etter høringsfristen er utløpt, sende sin tilråding om vern av de aktuelle områdene til Miljødirektoratet. Tilrådingen inneholder en oppsummering av høringsuttalelsene og

forslag til eventuelle endringer. Basert på etterfølgende anbefaling fra Miljødirektoratet vil deretter Klima og miljødepartementet legge planen fram for Kongen i statsråd som fastsetter det enkelte verneområdet ved forskrift. Statsforvalteren tar sikte på å sende sin tilrådning om vern av disse områdene i løpet av vinteren 2023/24.

Virkninger av vernet

Et vernevedtak vil få konsekvenser for bruken og hvilke aktiviteter som kan foregå i de foreslåtte verneområdene. Alle tiltak som kan føre til endringer i naturmiljøet vil være forbudt. Dette innebærer generelt at fysiske inngrep i form av blant annet oppføring av bygninger, skogsdrift, vedhogst, grøfting og motorferdsel ikke kan gjennomføres.

Statsforvalteren minner om at tradisjonelt friluftsliv og ferdsel i forbindelse med plukking av bær og sopp samt jakt kan foregå som tidligere. Vi viser ellers til vedlagte forslag til verneplan og utkast til verneforskrifter for ytterligere detaljer om hvilke aktiviteter det er åpnet for i områdene.

Frist for å komme med innspill

Statsforvalteren inviterer og oppfordrer med dette til å komme med innspill til den vedlagte verneplanen. Vi ber spesielt om at dere og eventuelle andre brukere av området, går nøye gjennom forslag til verneforskrift og gir oss tilbakemelding dersom dere har mer informasjon om området som kan være av betydning for den videre verneprosessen. Slik informasjon kan for eksempel være knyttet til stier som er i bruk i det foreslåtte verneområdet, eksisterende bygninger eller traktorveier som det bør knyttes bestemmelser til og merkes av på vernekartet.

Frist for å uttale seg til verneforslaget er satt til lørdag **30.09.2023**. Innspill sendes skriftlig til Statsforvalteren i Agder, Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal eller på e-post til vårt på postmottak: sfagpost@Statsforvalteren.no. Vi ber om at alle innspill merkes med vårt arkivsaksnummer 2023/6764. Dersom du skulle ha behov for utvidet høringsfrist ber vi om at du tar kontakt med Statsforvalteren.

Utkast til verneplan med beskrivelse av natur- og verneverdier, samt forslag til verneforskrift og vernekart blir tilgjengelig på Statsforvalterens nettside.

Med hilsen

Pål Alfred Larsen (e.f.)
seniorrådgiver

Gry Gasbjerg Engemyr
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Helvedesdalen naturreservat
- 2 Morkheia naturreservat
- 3 Skorsfjell naturreservat
- 4 Steinsfjell naturreservat
- 5 Urdvatn og Kallingshei naturreservat
- 6 Einfasura naturreservat

- 7 Utvidelsen av Heddeviksfjell naturreservat
- 8 Utvidelse av Nedre Timenes naturreservat
- 9 Revsdalen naturreservat
- 10 Ruafjødd og Veiådalen naturreservat
- 11 Utvidelse av Skiftenes naturreservat
- 12 Høringsdokument

Mottakere:

Statens Naturoppsyn v/ Arild Pfaff	Sømsveien 159	4870	FEVIK
Statens Naturoppsyn v/ Halvard Pedersen	Tordenskjoldsgt 65	4605	KRISTIANSAND S
Hægebostad kommune	Birkeland	4595	TINGVATN
Gjerstad kommune	Gjerstadveien 1335	4980	GJERSTAD
Lyngdal kommune	Postboks 353	4577	LYNGDAL
Bygland kommune	Kommunehuset	4745	BYGLAND
Valle kommune	Postboks 4	4746	VALLE
Lindesnes kommune	Nordre Heddeland 26	4534	MARNARDAL
Grimstad kommune	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
Åmli kommune	Gata 5	4865	ÅMLI
Kristiansand kommune	Postboks 4	4685	NODELAND
Agder fylkeskommune	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Naturvernforbundet i Agder	Postboks 718	4666	KRISTIANSAND S
Norges vassdrags- og energidirektorat	Postboks 5091, Majorstuen	0301	OSLO
OTRA KRAFT DA	Setesdalsvegen 3455	4748	RYSSTAD
OTTERAAENS BRUGSEIERFORENING	c/o Otra Kraft Setesdalsvegen 3455	4748	RYSSTAD
Å ENERGI AS	Postboks 603 Lundsiden	4606	KRISTIANSAND S
Å ENERGI AS AVD BROKKE	Postboks 603 Lundsiden	4606	KRISTIANSAND S
Å ENERGI VANNKRAFT AS	Postboks 603 Lundsiden	4606	KRISTIANSAND S
Å ENERGI VANNKRAFT AS AVD BROKKE	Postboks 603	4606	KRISTIANSAND S
FRILUFTSRÅDET SØR	Tromøysund brygge Tromøyveien 26B	4841	ARENDAL
MIDT-AGDER FRILUFTSRÅD	Postboks 207	4662	KRISTIANSAND S
KOMMUNALT OPPGAVEFELLESSKAP			
LISTER FRILUFTSRÅD	Torvgaten 2	4550	FARSUND
NORSK ORNITOLOGISK FORENING	Postboks 249	4802	ARENDAL
AVD. AUST-AGDER			
NORSK ORNITOLOGISK FORENING	c/o NOF avd. Vest-Agder	4663	KRISTIANSAND S
AVD. VEST-AGDER, FYLKETS	Postboks 355		
FUGLEVERNFORENING			
NORSK ORNITOLOGISK FORENING,	c/o Jon Gabriel Noddeland	4520	LINDESNES
MANDAL LOKALLAG	Snigsmoen 14		
NATURVERNFORBUNDET ARENDAL	Postboks 20	4801	ARENDAL

FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV (FNF)	Nedre Slottsgate 25	0157	OSLO
STATNETT SF	Postboks 4904 Nydalen	0423	OSLO
SPRÅKRÅDET	Postboks 1573 Vika	0118	OSLO
AUST-AGDER TURISTFORENING	Postboks 369	4803	ARENDAL
DNT SØR	Gyldenløves gate 2	4611	KRISTIANSAND S
NJFF AUST-AGDER	Åsbieveien 16	4848	ARENDAL
HAVREFJELL TURLAG	c/o Ståle Waasjø Øylandsdal Øylandsdal 1	4950	RISØR
DIREKTORATET FOR MINERALFORVALTNING MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD	Ladebekken 50	7066	TRONDHEIM
NOTS KRISTIANSAND	c/o Tor Børre Søfting St. Olavs vei 8	4631	KRISTIANSAND S
AGDER HISTORIELAG	Postboks 136	4662	KRISTIANSAND S
AGDER BOTANISKE FORENING	v/Agder Naturmuseum Agder Botaniske Forening Postboks 1887 Gimlemoen	4686	KRISTIANSAND S
AUST-AGDER SOPP- OG NYTTEVEKSTFORENING	c/o Roberta Dahl Øvre Tyholmsvei 5	4836	ARENDAL
STATENS VEGVESEN ARENDAL KONTORSTED	Postboks 723 Stoa	4808	ARENDAL
FORSVARSBYGG	Postboks 405 Sentrum	0103	OSLO
NORSK FRILUFTSLIV	Nedre Slottsgate 25	0157	OSLO
ARBEID & INKLUDERING I NHO SERVICE OG HANDEL	Postboks 5473 Majorstuen	0305	OSLO
NORGES GEOLOGISKE UNDERSØKELSE NHFU AGDER	Postboks 6315 Torgarden Postboks 526 Lundsiden	7491 4605	TRONDHEIM KRISTIANSAND S
NORSK SAU OG GEIT	Postboks 104	1431	ÅS
NORSK ZOOLOGISK FORENING - SØRLANDSAVDELINGEN	c/o Nils Arnt Nilsen Teglverksveien 30	4632	KRISTIANSAND S
RIKSANTIKVAREN	Postboks 1483 Vika	0116	OSLO
SABIMA	Mariboës gate 8	0183	OSLO
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 56	7701	STEINKJER
STATKRAFT AS	Postboks 200 Lilleaker	0216	OSLO
STIFTELSEN WWF VERDENS NATURFOND	Postboks 6784 St Olavs Plass	0130	OSLO
AT SKOG SA	Postboks 116 Sentrum	3701	SKIEN
NORSKOG	Postboks 123 Lilleaker	0216	OSLO
MILJØDIREKTORATET	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
William Eriksen Landsend	Gløersentunet 5	3184	Borre
Magnhild Aasbø Lystad	Åsbø 5	4980	Gjerstad
Svein Harry Røed	Vestølveien 201	4980	GJERSTAD
Jørgen Aasbø	Trydalsveien 55	4980	GJERSTAD
Bjørn Ivar Dalen	Trydalsveien 30	4980	GJERSTAD
STATSKOG BØRRESEN AS	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Olav Øygarden	Gardelene 246	4745	BYGLAND

Leif Nørby Ernstsen	Fjordvegen 21	4055	Sola
Björg Nordana Hammer	Høyåsen 3	4843	ARENDAL
Björg Tone Frøysnes	Skippergata 101	4614	Kristiansand S
Trygve Frøysnes	Veimester Kroghs Gate 2 B	7043	TRONDHEIM
Björg Alise Kåsi	Harestien 6	4844	ARENDAL
Svein Per Hardeberg	Hardebergveien 25	4886	Grimstad
Torbjørn Olsbu	Tjore 44	4887	GRIMSTAD
Espen Pedersen	Reddalsveien 157	4886	GRIMSTAD
Leif Skiftenes Flak	Westermoenveien 6	4886	Grimstad
Nils Per Igland	Tønnesøl 11	4886	GRIMSTAD
Elin Kristin Sloreby Vegge	Stuestølveien 20	4580	LYNGDAL
Berner Vegge	Stuestølveien 20	4580	Lyngdal
Oddvar Flottorp	Gitlestadveien 59	4580	Lyngdal
Elise Merete Flottorp	Gitlestadveien 59	4580	Lyngdal
Øystein Hauan	Gitlestadveien 42	4580	Lyngdal
Eduarda Reyes Ernstsen	Fjordvegen 21	4055	Sola
Joakim Hellestøl	Stakkeldsveien 83	4580	LYNGDAL
Rune Svennevik	Gare 17	4521	LINDESNES
John Terje Rosfjord	Kvåsveien 807	4580	Lyngdal
Anne Britt Hovden	Hommenveien 68	4595	Tingvatn
Albert Hommen	Laukrokveien 477	4595	TINGVATN
Stian Lauen	Laukrokveien 412	4595	TINGVATN
Torstein Thorvaldsen Lauen	Laukrokveien 434	4595	TINGVATN
Margaret Lauen Birkeland	Laukrokveien 432	4595	Tingvatn
Jorunn Vik Dijkstra	Lygnaveien 1601	4596	Eiken
Finn Aasmund Hobbesland	Bergstien 14 C	4631	Kristiansand S
Trond Ågedal Bue	Bue, Marnarveien 2232	4534	Marnardal
Kari Timenes Laugen	Gunder Danielsens Vei 65	4879	Grimstad
Kjell Torbjørn Abelseth	Abelset, Eldalsveien 1105	4536	Bjelland
Oluf Reidar Svensson	Marnarveien 4415	4536	BJELLAND
Anne Torhild A Svensson	Bjelland, Marnarveien 4415	4536	Bjelland
Geir Stian Vrålstad	Abelset, Eldalsveien 1113	4536	Bjelland
Olav Brokka	Setesdalsvegen 3976	4747	VALLE
Svein K Røysland	Leitebakken 12	4747	VALLE
Tor Drengson Lunden	Setesdalsvegen 3982	4747	Valle
Paal Brokka Rike	Setesdalsvegen 3986	4747	VALLE
Bjørn Eilert Bjelkevik	Eskestølveien 199	4848	Arendal